

بررسی اثرات تغییر کاربری پادگان ایران شهر به پارک هنرمندان (باغ تهران)

نصیبه قاسمیان بورخیلی^{1*}، رقیه خواجهوند بدیعی²

1- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری و منطقه ای دانشگاه علامه طباطبائی، nache_ghasemian@yahoo.com

2- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری و منطقه ای دانشگاه علامه طباطبائی، r.khajevand88@gmail.com

چکیده

یکی از کاربری های ناسازگار با فضای شهری کاربری نظامی است که پادگان ها را شامل می شود. یکی از طرح های فرادستی که موجب توجه به کاربری های ناسازگار و تجدید حیات این مناطق شد طرح احیا فرهنگی مرکز تاریخی تهران می باشد. این طرح توسط گروه پژوهشی و تخصصی مطالعات شهرشناسی و معماری صفامنش و همکاران در سال 1367 شروع شد. در این چارچوب مهندسان مشاور صفامنش و همکاران در سال 1371 ضرورت استفاده بهینه از این مکان ها از قبیل کارخانجات قدیمی و متروکه و پادگان های درون شهری را از طریق بهسازی فضاهای کالبدی موجود چنین واحد هایی، مطرح کرد. طرح استفاده از پادگان سابق ایران شهر به عنوان باغ تهران و خانه هنرمندان نیز از شمار طرح هایی بود که به کمک این گروه به سرانجام و بهره برداری رسید. به این ترتیب پیشنهاد تبدیل پادگان ها به فضای مورد استفاده برای عموم، در پادگان ایران شهر به اجرا درآمد. این پادگان در سال 1375 تغییر کاربری داده و تبدیل به پارک هنرمندان شده است. می توان گفت وجود پادگان های نظامی در شهر که حتی نظامیان هم از آن استفاده درستی نداشتند به عنوان یک معضل در شهر تهران مطرح بود. پادگان ایران شهر نیز یکی از این فضاهای نظامی داخل شهر بود که قبلا به لحاظ امنیت شهری کارکرد داشته و لی بعدها نه نظامیان از آن استفاده درستی داشتند و نه مردم به دلیل دیوار کشی و عدم دسترسی می توانستند از آن استفاده کنند در این طرح پیشنهاد تبدیل پادگان به پارک و فضای سبز عمومی جهت استفاده مردم مطرح شد. با اجرای پروژه در سال 1376 این مجموعه از حالت ایستا و فضای بلااستفاده خارج شد و با حضور مردم در آن به یک فضای پویای شهری در شبانه روز تبدیل شد و امکان حیات به این مجموعه بازگشت. روند اجرای این طرح به تدریج استقبال و موافقت عموم را به دنبال داشت و موجب رونق اقتصادی و اجتماعی فضای پیرامون نیز شد. با توجه به اینکه این طرح رضایت عموم را به دنبال داشت و مکان مناسبی را جهت تعاملات اجتماعی مردم به وجود آورد می توان آن را در رده طرح های موفق جای داد.

واژه های کلیدی: پادگان ایران شهر، خانه هنرمندان، پارک هنرمندان، تغییر کاربری، کاربری های ناسازگار، فضای پویای شهری

مقدمه

سازگاری و ناسازگاری بین کاربری های شهری به دلیل تاثیرات مثبت و منفی است که کاربری های همسایه بر روی هم دارند. صنایع بزرگ، پایانه ها (میادین، انبارها، ترمینال ها و ...)، بیمارستان ها، مراکز بزرگ دولتی، پادگان ها و انواع کاربری های فرامنتقه ای و گاه فراشهری که وجود خود را عموما به اشکال ساختمانی بدهیبت و غیرانسانی به شهر تحمیل نموده اند، مشکلات فراوانی را در بافت شهری ایجاد می نمایند. ساماندهی این فضاها چه در درون و چه در بیرون شهر اشکال و راه حل های متفاوتی دارد که باتوجه به موقعیت و مکانی که در ارتباط با شهر ایجاد نموده اند تدابیر متفاوتی را می طلبد. یکی از کاربری های ناسازگار با فضای شهری کاربری نظامی است که پادگان ها را شامل می شود. با رشد فیزیکی شهر تهران تعدادی از پادگان ها وارد محدوده شهر شده اند. یکی از این پادگان ها، پادگان ایران شهر می باشد. این پادگان در سال 1375 تغییر کاربری داده و تبدیل به پارک هنرمندان شده است.